հայոց աւերակ վանքերից և գերեզմանատներից: Արձանագրութիւններն սրբած, որմի մէջ հիւսած: Մաս մի Այիգանայ վանքի քարերից, մաս մը ևս Ջէտըկանայ Ս. Լուսաւորիչ վանքից բերուած են:

Քրդերու գերեզմանատունը չորս է. մին գիւղաքաղաքիս մէջ, որ քիչ կը գործածուի, երկրորդն մզկիթի մօտը, երրորդն Միհրանի թաղը, չորրորդը Ցարաղաճի թաղը:

Բերդիս մի քիլօմէթր յարևմուտս մի ժայռի մէջ փորուած է մի աղօթատեղի, որ քարայրի ձև ունի, որոյ դուռը քաղաքիս արևմտեան մասին վերայ կը նայի, ի ներքոյ 5—6 քայլ տարածութիւ ունի, արեւելեան կողմն ժայռից սանդխտանման թողուած է, ուր քուրդ ֆախի մի ճրագներ զետեղած է, ու կը վառէ, երբեմն ևս ցուրտ ձմրան այս տեղ կը քնի, «ճգնաւորի տեղ» անուն ունի քարայրս:

Գրեթէ մերկացեալ վիճակի մէջ գտնուած խեղագար ֆախիին անդ ներկայութիւնից հայոց ուխտագնացութիւնը արգելուած է, կը յաճախին քուրդ կանայք շատ անգամ Նավրուզի օրը:

Այս քարայրին մօտ արջու կերպարանքով ժայռ մի կայ, որոյ համար կասուի թէ արջ եղած է, եկած է ճգնաւորը ուտելու, քար դարձած է:

Այս քարայրէն 7—8 վայրկեան արևմուտքը ճանապարհի մի եզերքին կայ մի մեծ քարակոյտ «Քաֆը գոռ» (անհաւատի գերեզման) անուամբ. սատի անցուդարձ անողն պարտաւորեալ է մի քար ձգել այն քարակոյտին վերայ:

Աւանդութիւնը կը պատմէ «Կոյս Մանուշ քրիստոնէական հաւատի համար նահատակուած է այս վայ-